

Sygn. akt I CO 65/18

ZARZĄDZENIE

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosków A. P. i P. P. o wyłączenie od orzekania
w sprawie XXV Co [...] toczącej się przed Sądem Okręgowym w W.
z wniosku A. P. i P. P. o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w W.
od rozpoznania sprawy XVI Co [...] sędziów Sądu Apelacyjnego w [...]:
[...]
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 czerwca 2018 r.,

zwraca wniosek.

UZASADNIENIE

A. P. i P. P. złożyli wnioski o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] od orzekania przy rozpoznaniu sprawy o sygn. akt VI ACo [...] dotyczącej wniosku z dnia 18 lipca 2017 r. o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w W. (sygn. akt XXV Co [...]).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 49 k.p.c. przewiduje, że sąd wyłącza sędziego na jego żądania lub wnioski strony, jeżeli istnieją okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w sprawie.

Na podstawie art. 52 § 1 k.p.c. o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdy ten sąd nie może wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów - sąd nad nim przełożony, którego działanie na podstawie art. 52 k.p.c. nie wiąże się z uruchomieniem toku instancji. W odniesieniu do Sądu Najwyższego powyższe rozwiązanie oznacza, że sąd ten orzeka o wyłączeniu sędziego w sprawach rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy oraz jako sąd przełożony nad sądem apelacyjnym o wyłączeniu wszystkich sędziów tego sądu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r., III CZP 70/97, OSNC 1998, nr 8, poz. 132).

Artykuł 87¹ § 1 k.p.c. wprowadza obowiązek obligatoryjnego zastępstwa stron przez adwokatów i radców prawnych w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Przymus adwokacko-radcowski ma zastosowanie do wszelkich postępowań przed Sądem Najwyższym (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CZ 92/16, nie publ. oraz z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CZ 33/17, nie publ.). W konsekwencji obligatoryjnym zastępstwem stron przez adwokata lub radcę prawnego objęte jest również postępowanie przed Sądem Najwyższym dotyczące wyłączenia tego Sądu, jak i wyłączenia sędziów sądu

apelacyjnego (por. zarządzenia Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2015 r., III PO 5/15, OSNP 2017, nr 4, poz. 51, z dnia 15 września 2016 r., I CO 36/16, nie publ, z dnia 26 maja 2017 r., I CO 25/17, nie publ. oraz z dnia 22 lutego 2018 r., I CO 24/18, nie publ.). Wszelkie pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków na podstawie art. 130 § 5 k.p.c.

W niniejszej sprawie A. P. i P. P. osobiście złożyli wnioski o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w [...], co stanowiło naruszenie art. 87¹ § 1 k.p.c., gdyż taki wniosek podlegał rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy. Wobec wnioskujących nie zachodziły bowiem okoliczności przewidziane w art. 87¹ § 2 k.p.c., zgodnie z którym powołany wyżej przepis nie ma zastosowania w postępowaniu o zwolnieniu od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, a także wtedy, gdy stroną, jej organem, przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, jak również gdy stroną, jej organem lub przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny, radca Prokuraturii Generalnej. Nie miał również w sprawie zastosowania przepis art. 87¹ § 3 k.p.c., zgodnie z którym przepisu § 1 nie stosuje się także wtedy, gdy zastępstwo procesowe Skarbu Państwa albo państwowej osoby prawnej jest wykonywane przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. Tym samym zgłoszony wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] podlegał zwrotowi na podstawie art. 130 § 5 k.p.c. bez wezwania do usunięcia braków.